

Apure de trei ori in septimana: marcuri-a
vineri-a si duminica; in septimanele cu
servatori inse numai de doue ori.

Pretulu pentru monarchia:
pe unu anu . . . 10 fl. — cr. v. a;
diuimate de anu 5 " — " " "
unu patrariu . . . 2 " 50 " " "
Pentru Romania si strainetate:
pe anu 30 franci;
diuimate de anu . . . 15 "

ALBINA

Inumeratiuni se facu la si prin anii
corespondenti ai nostri, la tote postele, si
de a dreptulu la Redactiune, Stationsgasse
Nr. 1. unde sunt a se adresa tote cele
privescu foia. Cele nefrancate nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru unuic si alte comunicatiuni de
caracteru privat, se raspunde cate 6 cr. de
linia; repetirile se facu cu pretiu scadiutu.
Tasea erariile de 30 cr. v. a. pentru
odata, se anticipa.

Ce-ti sunt orbii!

Noi, cine nu scia ca simpatiamu cu
tote poporale gemetorie sub piciorula
barbaru alu despotiloru mari si mici? Fi-
resce, pentru ca si alu nostru poporu,
poporulu ce ni-a datu essistintia pre
acesta lume, si care precatu timpu por-
tama in eptu-ni sentiulu de onore, ni este
si trebue se ni fie elementulu
si scopulu supremu alu vietii,
si acestu poporu geme in jugulu neomeniei
si impilarii straine.

Si cine nu scie, ca intre poporale
alaturea cu noi in jugu, mai aprupe de
noi stau slavii; si intre acesti slavi, mai
aprupe serbii, „fratii serbi“, pre cari
de candu sunt nu ii-am numita cu atata
sinceritate „fratii“, casi de atunci, de
candu incetandu in principale suprematia
loru bisericesca facia de noi, prin combi-
natiunile despotice ale nemtiloru si ma-
giariloru devenira consortii nostri in
jugu!

Ca dora nu o data, ci de o miza de
oriam disu in publicu si am scrisu de 10
an in aceasta foia, cumca: identitatea
sortii, pre carea ni-au croito
despotii comuni, dupa legile
naturei, iresistibilmente pre
toti cei nedesnaturati ne con-
stringela simpatia si lupta co-
muna in contra jugulu co-
munu.

Acesta relatiune a nostra cãtra po-
porale subjugate si specialmente cãtra lu-
mea slava din acesta patria comuna a
nostra este unu adeveru si o fapta, care
se pote nega seu desconsidera numai de
omenii destracati de sentimentele adeve-
rului si ale dreptului.

Destulu ca, pe temeiulu acestei rela-
tiuni positive am manifestatu noi pururia,
de cum am vedutu devenindu serioasa
miscarea de emanciparea slaviloru din
Turcia, cele mai viue urari ale nostre de
succesu pentru armele slaviloru crestini
rescolati. Ba am mersu unu pasu mai de
parte, redicandu-ni vócea pentru sprigi-
nirea acelei miscari si din partea elemen-
tulu nostru romanu.

Da, iubite cetitoriu; acest'a a fost
logic'a, acest'a morala, acest'a politic'a
nostra bine precugetata, sincera, pentru
ca e de totu naturale.

Si totusi, candu de din colu de peste
Carpati, de la fratii de unu sange si du-
rabilmente de o sorte cu noi, intielese-
ramu, ca li se insinua nu atatu particu-
lariloru, dar celoru ce stau in fruntea
tierii, se faca causa comune cu slavii res-
colati, in contra Turciei, acest'a fara nici

o garantia positiva formale din partea
aceleora si a potestatoru protectori ai
loru, si ca Laibatii de statu din Bucu-
resci au respinsu atare insinuatione, noi
am aflatu acest'a tocmai atatu de naturale,
casi simpatia nostra!

Da, Dicu asi!, Frate de frate,
dar brandia-i pre bani! In poli-
tica, candu este se-ti esuni essistintia,
atunci detorintia de propria conservare
ti-imune serioasa intielege: ore pen-
tru ce? Trebue se ai in astfelu de casu
convictiunea, ca este pentru a casciga,
cr nu pentru a perde.

Frații slavi din Oriente, precum am
vedutu din documentele secrete autentice,
ce se publicara de curendu in „Memor.
dipl.“ din Parisu, de 5—6 ani mereu in-
gagiati si armati de Russia, fora niei
cãtra cõntielegere cu Romanii, prorupsera
in actiune crunta in contra barbarulu de
Turcu, pentru scopu, cum damu cu so-
cotela, de emancipare politica-
nationale, despre cari insa Romanii
nu primira nici cea mai mica garantia, ca
nu voru meige peste otarele juste, seu
chiar pona se vateme de a dreptulu inte-
rese de vietia si de securitate ale Roma-
nismulu din Oriente. Apoi fresce, ca
acele pregatiri si acele scopuri ascunse
de naintea Romaniloru, naturalmente tre-
buira se destepte cu atatu mai vertosu
banuiele si reserve in animele patriotiloru
Romani, de ora-ce identitatea sortii nostre
in presente si simpatiele de atatea ori
manifestate de noi, tocmai ne indreptatiau
a fi informati din capulu loculu despre
tote, pona si pre basea antantei cor-
diali dintre Prusso-Germania si
Russia, mergendu precum se scie, de
5—6 ani firele conducerei secrete din
Bucuresci de a dreptulu spre Berlinu,
tocmai casi cele din Beligradu spre Pe-
tropole.

Eca caus'a, pre carea multi nu voru
s'o pricepa, pentru carea barbatii astadi
conducetori ai Romaniei, facia de staru-
intiele slave, de intetirile mai vertosu atatu
de aprige ale loru, de candu prin intrig'a
Angliei influintia directa a Rusiei se cam
paralisa in Oriente, o unu denegarea
directa a conlucrarii si pro-
chiama cea mai absoluta neutralitate
in lupt'a cea mare ce este se se deschida
prin Serbia si Montenegro in
contra barbarulu de Turcu!

Dar, precatu de logica, de naturale,
de corecta politicesce este acesta atitu-
dine a guvernulu romanu, din acelesi
motive tocmai atatu de logica, naturale,
politicesce corecta si ne-aperatu de lipsa

este: continuarea inarmarii Ro-
maniei, carea de nar urma, ar fi o
grea gresie la, despre care insa noi
nu voimu a vorbi mai pe largu, cãci sun-
temu pre departe d'a ne tiené competinti
se dascalimu in politica pre ilustrii barbati
politici din funtea Romaniei.

Guvernulu de astadi alu Romaniei,
cu domnii Iepureanu, Cogalnic-
eanu si I. Brateanu in frunte, pe
a caroru programa liberale-nationale toc-
mai contau barbatii slavi din fruntea
miscarii, tocmai pe basea acestei pro-
grame respingu a se face uneltele scopu-
riloru proprie ale slaviloru si tocmai pre
acesta base au inceputu seriosu a perse-
cuta bandele slavo-bulgare, ce pre facia
continuan a se organisa pre pamentulu
Romaniei.

Fi-resce ca acesta atitudine a guver-
niulu romanu a frapatu pre slavi; cãci
pe semne si ei, acesti frati slavi ai nostri,
casi odeniõra greuletii, mai vertosu cei
cu eteria, voru fi tienutu pre Romani,
chiar in casa loru propria, de multu mai
prostii, mai lasi, mai ticalosi decãtu se
pricepa si cutedie a-si afirma dreptulu,
interesulu si demnitatea de natiune ro-
mana. Dar eta, si fratii slavi se insielara
in presupunerile loru facia de Ministe-
riulu liberale-nationale de astadi, in toc-
mai precum eteristii s'au insielatu amaru
facia de Tudoru Vladimirescu!

Ei bine, noi tocmai precum indege-
tasramu in prim'a notitia celuaramu de-
spre acesta, slaviloru neasteptata tienuta a
Romaniei, asiã asta data pronun-
ciamu respicatu, ca fratii slavi
au gresitu; ocrotitorii loru,
ori-cãtu de poterici si intie-
lepti se fie ei, au facutu cal-
culu falsu. Cu asemenea calculu, pre
astfelu de cale, nu voru ingagia pre Ro-
manu, ori-cãtu de slabu se-lu tienia ei; er
fora de Romanu nu voru deslega cestiu-
nea orientale, ori-cãtu de curagiosi se
fie ei!

Domnii dualisti ai nostri, nemtii din
Viena si magiarii din Budapesta, salta de
bucuria pentru acesta ne'ntielegere intre
Slavii din Oriente si cu Romanii. Bra-
teanulu celu atatu de pocitu alta data
in ochii loru, acuma este omulu loru;
tienut'a guvernulu liberale-nationale din
Bucuresci, pre carele pona mai ieri lu-
cãrtiau ne'ncetatu, acuma o afla demna
de tota laud'a! Nu li mai pare reu dupa
Catargiu, Boierescu si Maio-
rescu!!

Dar noi credemu, ca domnii dualisti
ai nostri ar trebui se recugete, ca in lumea
politica nu tote sunt, cum imparu ele, si

că tocmai domniile lor, nu pre atâta ar
 avé cuventu de a se bucurá de pasirea
 logica, politica si nationale corecta a Ro-
 maniei de astadi, câtu mai vertosu sè-si
 deschida ochii si sè pricepa, că in tocmai
 asemenea sörte, séu ca sè-i dicemu pre
 nume, asemenea respingere i i
 astépta pre densii adi-mane din partea
 acelorasi Romani liberali-nationali, candu in
 lupt'a cea mare de essistintia o sè aibe
 ne-aperata si urginte trebuintia de ajuto-
 riulu Romanilor, de cari astadi, candu se
 prepara spre acea lupta neevitabile, nu
 voru nici sè-si aduca aminte, nici sè tiena
 contu câtusi de pucinu!

Insesi foile domniloru egemoni ai
 nostri scriu, că Ministeriulu roman, facia
 de staruirile din Beligradu ar fi avisatu
 la cele 220,000 de Romani, ce in Serbi'a,
 fora scóla si biserica si administratiune
 nationale, gemu sub jugulu ucidiatoriu alu
 slavismului. Ei bine, citandu acestea dnii
 magiari si nemti, despoti ai nostri, óre sè
 nu li fie venitu aminte cele peste trei mil-
 lióne de Romani de sub piciorulu impila-
 toriu si impedecatoriu de cultura alu
 loru?!

Adeveru, adeveru dicemu vóa, dom-
 niloru, că cinismulu vostru, orbi'a séu neo-
 meni'a vóstra facia de noi, si pona acuma
 si-a resbunatu greu asupr'a vóstra, dar in
 celu mai de aproape venitoriu are chiar
 sè se sparga in capulu vostru. Tineti
 minte bine! —

Budapesta, in 24 iuniu n. 1876.

Precandu din Serbi'a tóte reporturile ce
 sosescu foiloru, suna de a dreptulu, cumca
 resbelulu in contra Turcei este ne-avoidabile
 si elu in pucine dile trebue sè se deschida:
 aici la noi domni stapanitori magiari si cu
 organele loru arangiara o formale sistema de
 agitatiune si persecutiune in contra serbiloru
 nostri, specialmente in contra Omladinei si a
 capului ei, dlu Dr. *Miletici*, — „la a carui ca-
 raba nu ésa nici nu siórece din gaura!“

Si ce se insinua mánutiei de serbi
 din patri'a nóstra? Nemic'a mai pucinu, de
 câtu ambla sè spriginesca pre Serbi'a, resp.
 rescol'a din Turcia, cu millióne de florini si
 cu 10.000 voluntari armati!

Millióne de florini; — dar de unde
 Ddieule?! Unde se mai afla, unde au mai la-
 satu la noi essecutiunile libertáti si patriotis-
 mului magiaru millióne la vr'unu poporu?!

Da, Serbii nostri, fosti mai toti militari,
 potu sè deé bracia multe si valorose fratiloru
 loru de peste Dunare si Drava; dar acést'a,
 de ii va trage anim'a s'o faca, nu-ii póte opri
 neamtiulu si magiarulu, mácar de s'ar pune in
 crescutu!

Ni spune o corespundintia din Berlinu la
 „*Times*“ din Londra, că Austro-Ungaria si-va
 postá la fruntariile despre sudu-ostu o armata
 de 156,000 regulati si 168 mii militi, resp.
 honvedi; pe de alta parte foile guvernului
 aréta, că unu d. *Lów Tobias*, substitutu alu
 supremului procuroru de statu, o amblatu
 prin pártile de díosu alu tierii si a descoperitu
 comploturi grandióse intre serbi, pre temeiu
 cáruru descoperiri s'ar fi facutu multe arestári
 si probabilminte are se urne decretarea
 statului de asediú pentru acele párti! Totu
 lucruri ce pana un'a-alt'a dovedescu o fri-
 culitia infioratória a domniloru si potu servi
 numai bine de incuragiare pentru cei-ce intr'-
 deveru ar avé poft'a d'a merge intr'ajutoriu
 crestiniiloru din Oriente!

Paralelu cu acesteá merge si se co-
 menta scirea despre intelnirea intre Impera-
 toriulu nostru *Franciscu Ipsifu* cu Imperatulu
 muscaliloru *Alessandru*, care intelnire secu-
 ramente va avé locu in zilele de 8 si 9 iuliu
 in Boemia, la Eger, si apoi in castelulu de
Reichstadt, unde va fi prezentatu prénaltia-
 tului óspe si archiducele *Rudolfu*, principele
 nostru de corona.

Si acum, de candu acésta scire este po-
 sitiva, de o data se schimbá tonulu foiloru nó-
 stre, si a nume a celoru inspirate. Planurile
 Angliei in Oriente sunt nisce blastematii
 a le sprigini monarchi'a nóstra acelea, nu
 póte sè fie nici vorba; căci amic'a si inti-
 mitatea nostra cu muscalulu este neclati-
 nabile!

Seraca lume! Biét'a frundia vesteda, cum
 o bate ventulu acusi in cóci, acusi incolia!!
 Si apoi noi, noi moralmente, politicamente si
 finantialmente ruinatii dualisti, noi incercámu
 sè amenintámú pre popórale oterite d'a se eman-
 cipá séu d'a mori! Ce badarani mai suatemu.

* * *

Despre marile promissiuni ce se buci-
 nara in lumea larga prin amicii stervului din
 Oriente, cumca lucra a dá popóraloru subju-
 gate o „constitutiune liberale“ non plus ultra,
 totu mai multu se adeverece că fura „*humb-
 bug*“, spre scopulu d'a preocupá lumea prósta,
 pana sè apuce acelu stervu, cu ajutoriulu An-
 glului si prin manoperele dlui c. *Andrássy*,
 a se reculege, a aduce órdele sale din Asia si
 Africa, pentru de a cu topi prin ele pre cre-
 stini!

Mai caracteristicu este, că intr'ade-
 veru Turculu prin rafinatulu seu mare si li-
 berale reformatore *Tisza Kálmán*, ce acolo se
 dice „*Mithad-pasia*“, incépe a urmá modulu de
 insielatiune usitatu in monarchi'a nóstra, mer-
 gendu pana a vorbi de o Dieta compusa prin-
 tr'o lege electorale falsa ca si la noi si cu
unmu a muscalianu eschisita? Vivalu stervatu,
 escelentele ucenicu alu dlui c. *Andrássy*. —

Budapesta, in 23 iuniu n. 1876.

Avemú a notá schimbarea persónei din
 capulu Ministeriului comunu de resbelu. Mi-
 nistrulu de pana acuma b. *Koller*, despre ca-
 rele se dicea că ar fi atacatu la peptu, ér al tii
 credu, că nu s'ar poté impacá cu reducerile in
 armata, la cari ne constringe lips'a de bani si
 de credetu, dupé unu concediu de aprópe 8
 septemane, tocmai precandu se suná că s'ar fi
 insanetosiatu si ar stá sè-si reocupe postulu,
 fú demisiunatu in gratia, ér in loculu seu se
 numi maresialulu locotenente *Bylandt-Rheidt*
 de la artileria.

* * *

„*Osten*“ din Viena, si dupa elu inca unele
 alte foi, vreu a sci, ma a avé probe secure,
 cumca vediut'a de mai de unadi a parintelui
 Archiepiscopu si Metropolitu alu nostru Mi-
 ronu Romanu in Brasiovu si prejuru, a fost
 pentru scopuri politice, si anume pentru d'a
 provocá la Romani manifestatiuni de simpa-
 tia si incredere cátra guvernulu magiaru alu
 d-lui *Tisza*.

Noi tienemu acésta presupunere de o
 mare absurditate. Parintele Metropolitu *Mi-
 ronu*, orí câtu de pronunciatu aderinte alu
 partíei d-lui *Tisza*, nu este elementulu din
 care se facu agentii politici. Noi avem repor-
 turi speciali despre toti pasii si tóte vorbele,
 pona si cele private ale Escelentiei sale, n'am
 gasitu inse intru toti o simpla urma de ten-
 dintia politica; ér toasteloru celoru nebuna-
 tece, atátu de indatenate in Transilvania la
 atari ocaziuni, rogámu a nu li se atribui alta
 insemnata de câtu ce au, de *fanfaronade*
 góle! —

Unu resunetu

la apelulu celoru 11 gruntas din conferinti'a
 inteligintiei temesiane in nrulu 53 alu *Albinei*.

I. Temesiora in 8/10 iuniu. —

Acuma, că candu-va o data se porni se-
 riosu procesulu nostru, alu trasi-impinsiloru
 banatieni, pentru emancipare bisericesca de
 sub tutel'a fratiloru nostri aradani, cu cari am
 traitu bine si frumosu, pre câtu timpu eramu
 egali, dar cu cari atátu de a nevoia potemu sè
 ne intielegemu de atunci, de candu o intriga
 afurisita ne facu lipitur'a loru, acuma dóra va
 fi timpulu, ca sè ni essaminámu si constatámu
 pre facia si *volórea nóstra materiale*, dupa-ce de
 diece ani incóci prin publicitate mereu ni me-
 suraramu numai pre cea morale si intelectuale,
 pre candu totusi astadi incepe a decide in die-
 cesea Aradiului, a nume de cum a venitu pre
 tapetu cestiunea fonduriloru comuni si mai in-
 vederatu dela Sinodulu de estu timpu, mai
 numai poterea fisica, majoritatea complotului
 facutu intre pahara.

Dóra va ajunge vr'o data care-va dintre
 barbatii nostri de studia constitutionali-biseri-
 cesci, a trage unu hilantiu, basatu pre date
 positive, asupra pártii ce au contribuitu un'a
 si alt'a parte a Romaniei ortodosse ungurene
 si banatiene in lupt'a pentru emancipare ier-
 archica, pentru eluptarea autonomiei biseri-
 cesci, pentru organizarea Metropolei si sustie-
 nerea si moralisarea administratiunei; si atunci
 nu ne indoimu că rezultatulu are sè fie pré
 favorabile in partea nóstra si că lumea romana
 are sè se mire, cum noi poturamu atát'a timpu
 suferi si inghiti atátea nedreptáti, ce ni se
 fecera cu atáta necrutiare chiar de cátra
 frati!

Dar, déca rigurosulu essaminatoriu alu
 imprejuráriloru va penetrá natur'a acestora si
 directiunea generale pre care va gasi că am
 urmat'o noi pururia cu consecintia de feru,
 atunci elu va pricepe, că noi nu poteamu pasí
 altfelu, de câtu cum am facutu, căci altfelu
 devenitámu tocmai necredintiosi sinceritátei
 nóstre, principiului celui mare in lupt'a pentru
 consolidare si desvoltare nationala. Facia de
 acestu principiu si de sinceritatea si serio-sita-
 tea nóstra in lupta, erá curatu de lipsa, ca
 fratii nostri sè ni sara in capu si sè ne sbiciu-
 iéscá afara din mediloculu loru, ca pre o pe-
 deca rea a loru in cursulu desvoltárii libere a
 caracterului si a tendintieloru loru; de acést'a
 erá de lipsa pentru ca noi sè incetámu o data
 a ne totu alipi si acomodá loru, a ne sustiené
 cane-canesce in braciale loru.

Ei bine; a urmatu si acésta „*ultima ra-
 tio*.“ Si asiá, orí câtu va pretinde operatoriu
 fratiloru nostri de peste Muresiu in „*Tel.
 Rom.*“ că *Babesiu este causa scisiunei*, lumea
 pre la noi scie, că tocmai acestu barbatu alu
 nostru a fost, carele atátu de tare a amenatu
 izbucnirea crizei.

Noi noscemu consideratiunile politice-
 nationali a d-lui *Babesiu*, dar credemu că
 fratii nostri din Aradu, *Ionescii* si *Dessa-
 nescii* si *Belesiescii* si *Pagubescii*, nici candu nu
 le-au priceputu, ci numai le-au speculatu ace-
 lea spre daun'a nóstra si a poporului romanu
 peste totu. Pare-ni-se că totu spre acést'a au
 mersu intieptiunea loru, si intru acést'a se
 concentra partea practica a coalitiunei loru
 atátu de compacte. Noi cei neingagiati cu ei,
 de multu am observatu acést'a pornire. De
 aceea noi de vr'o 5—6 ani incóci, de
 nenumerate ori ne-am adresatu d-lui *Babesiu*
 rogandu-lu pentru bunulu Ddieu, sè se lase o
 data de Aradani, si déca tocmai densulu n'ar
 vré nici de câtu a incepe lupt'a pentru despar-
 tirea nóstra de ei, apoi sè se retraga din *cale-
 ne*, si sè ne lase pre noi, cei-ce pre fie-care di
 sentimú umilitóri'a nóstra pusetiune facia de
 ei, ca sè ni tragemu noi sém'a cu ei! Respun-
 sulu a fost totu de un'a: „*Taceti si rabdati*
*tóte, pentru sant'a causa cea mare, cărei im-
 preunati mai bine potemu servi!*“

Ce mai ironia portarea coalitiunei arada!

loru facia de acésta conduita a nóstra, dupa rol'a unui alu nostru, pre carele pururiá nu crediutu de diece ori mai multu alu romáimei, decâtu alu nostru!

Dar ori cum, noi considerandu tendinti'a nóstra si tendinti'a fratiloru ungureni, moral'a prevedita de 10 ani din partea nóstra si din partea loru, pricepemu cá a trebuitu sè urme, precum a urmatu si cá *Babesiu* a trebuitu sè atiesca rusine cu staruintiele lui la fratii Aradani. Nici cá ni pare reu; nici cá dorimu alt'a, cá cátu ca sè ni cautámu in biserica noi de capulu nostru, dupa moral'a nóstra, ér fratii de peste Muresiu ei de capulu loru, dupa moral'a loru.

"Clara pacta, boni amici."

Er spre acestu scopu rogámu pre aduncu amatulu si amatulu nostru *Babesiu*: sè se *ave d'a cautá in desvoltarea bisericei nóstre scopuri mai nalte politice; de cumva intr' aduncu a cautatu candu-va atari.* Cáci d'acestea amea nóstra nu pricepe, si dupa atari nu amea, precum s'a potutu convinge de diece ani si mai bine. Ceea-ce noi vremu si cautámu in viéti'a nóstra, autonome bisericesca e: *maninarea, luminarea, moralisarea poporului nostru; pentru ca sè-i usiurámu viéti'a, sarcinile viéti pre acésta lume.* *) Pentru cá acestu scopu sè-lu potemu urmá cu tóte potetile nóstre liberu, dupa a nóstra pricepere si convictiune, cu tóte ale nóstre poteri séu medicale, dorimu cu totii si ni-am propusu a escutá cu ori-ce pretiu despartirea nóstra de fraatra fratii din Aradu, de cari ne desparte o multime de concepte de dreptu si moralitate, de interese si tendintie speciali, prin cari, in locu prin impreunare sè fimu inaintatori, am devenitu mai totu numai impedecatori unii altor'a si cauzei celei mari.

Acést'a sperámu cá ni voru concede-o si fratii de peste Muresiu si cá tocmai pentru acést'a nu numai cá nu ni voru luá in nume reu, ci chiar ni voru aprobá si usiurá intreinderea. De n'ar fi asiá, de s'ar afía cine-va ce sè incerce a ne impedecá si incurcá, acél'a mai mai multu si mai invederatu ar dovedí, apartinenti'a nóstra fortiatu la Aradu, intr' leveru acolo a fost considerata de mura n'ara la lupi, ér nu de frate'n braciule fraimii.

Acéstea premitiendu, éta unele date statistice despre reportulu nostru materiale.

Pártile de peste Muresiu, apartienátorie consistoriului aradanu, adeca din comitatele Aradu, Zarandu, Cianadu si Bichisiu, numera dupa cea mai nóua conscriptiune bisericesca, in nru rotundu 204 mii de suflete, in 7 protopopiate, cu 235 parohie; cele din Banatu 127 mii, in 4 protopopiate cu 169 parohie.

Noi nu potemu pretinde autenticitate patru cifrele aretate de suflete; mácar cá ele s'ant basate pre conscrieri oficióse. Cáci astadi ándu vorb'a de arondarea resp. de nimicirea, protopopiatelor, acésta tendintia a provocatu tendinti'a de a miciorá in totu modulu nrulu sufleteloru essistinti.

Asiá par' cá ne-am poté prinde la remanent, cá o conscriere rigurosa ni-ar dá si intr' a si alt'a parte inca cáte vr'o 20 mii de suflete. Dar proportiunea pártiloru cu greu s'ar terá. Asta proportiune totusi ar remané totu in casi 8 cátra 13.

Ei bine, éca cum acea cifra de 8, ce representu pre cei 127 mii de Banatieni din dieces'a Aradului, stá si contribue in viéti'a culturale bisericesca, in relatiune cu cifr'a de 13, ce representu pre cele 203 mii de crestini ungureni din aceea si diecese.

1. *Sidocs'a* episcopului din ambele aretate párti face 5835 fl, si cáti-va cruceri; din acést'a minoritatea banatiana solvesce 3000 fl, ora 6 cr; majoritatea ungurena 2835 fl, si 27 cruceri.

2. *Conventiunea* episcopului face peste totu 3036 fl 85 cr. Din acést'a comunitátile banatice solvescu 1294 fl 25 cr; ér cele ungurene 1742 fl 60 cr.

In totale adeca, solvesce episcopului majoritatea cea mare a ungureniloru 4577 fl 87 cr; ér minoritatea cea mica a Banatieniloru 4294 fl 19 cr.

3. La spelele congresului, alu sinodului eparchiale comunu, alu teologiei si preparandiei comuni. Banatienii dela 1870 au contribuitu 21,294 fl; Ungureni 31,113 fl. *Nota bene:* Aci spelele luata din fondurile comuni, la cari Banatienii au contribuitu mai multu, nu sunt computate.

4. Ca tacse consistoriali, venite de la sessioniu parochiali reduse si ca contributiune de 3 cruceri dupa sufletu, s'a eieptatu dela 1870 incoci pre partea Banatieniloru 40,788 fl; pre a Ungureniloru 53,448 fl; s'a incassatu in realitate din pártile banatice 27,764 fl. 48 cr; din cele ungurene 31,183 fl. 86 cr; restanti'a fiindu la Ungureni 22,264 fl; la Banatieni 13,023 fl.

5. Averea bisericesca capitalisata in comunitátile minoritáti banatiene este de 283,806 fl; in comunitátile majoritáti ungurene de 223,948 fl.

Nota bene. Despre relatiunile si resp. proportiunea de avere si contribuire a pártile biharene, apartienátorie Consistoriului separatu din Oradea-mare, n'avemu date; scimú in sa cá numerulu sufleteloru trece la 170,000, dar cá contribuirile la sarcinele comuni ale Diecesei sunt fórté mice si precarie.

In faci'a acestoru cifre in date elocinti, asiá credemu, cá nime nu va poté dice nejusta dorinti'a Banatieniloru, d'a se face ei stepanii medilóceloru si sortii proprie, si d'a nu mai suferi, ca fratii Aradani, in coalitiune cu fratii Bihareni, cari din urma mai nemicu contribuescu la spelele si fondurile comuni, prin fortiele loru curatu numai fisice, sè-ii apese si utilizadie — mai vertosu spre scopuri de ale loru, *desanesci*, cu cari nu vom consenti si nu ne vom familiarisá in veci! — *M. M.—scu.*

Suceva, iuniu 1876.

S'a aretatu in multe ronduri in acestu diuariu, cátu de reu stámu noi Romanii din Bucovina, atátu cu acólele, cátu si cu limb'a nóstra nationale. Nu-i destulu cá avemu fórté pucini teneri pe la scóle, dar si cei ce sunt, cu o esceptiune fórté mica, inca nu-si implinescu detorintiele adeverate natiunale dupa cum ar trebú, cáci o séma ajungu prin scólele nóstre, séu mai bine dicendu in institutele pentru nimicirea nóstra, incátu neci nu sciu ceti si vorbí bine romanesce, ér o alta séma dintre domni studinti au ajunsu chiar pana a li fi rusine sè vorbesca romanesce, desi sciu, firesce facem si aici esceptiune cam neconsiderabile.

Si óre de unde vine ast'a cá unui Romanu din nascere sè-i fie rusine a vorbí in limb'a sa? — Ast'a si-are caus'a sa principale cáci studintii nostri au tot deaun'a ocaziune a vorbí germanesce si numai arare ori romanesce; pe de o párté deci cam se potu scusa, dar pe de alt'a trebue totusi condemnati, cáci daca nu au in scóla destula ocaziune de a se exercitá cátu se póte in limb'a materna, apoi trebue sè se opintésca din tóte puterile de a se exercitá privatim si sè nu fie atátu de nepasatori de limb'a, ce au supt'o cu laptele de odata, nemicu fiindu unui poporu 'mai santu si pretiosu casi limb'a si patri'a, ér ignorandu-ti limb'a, apoi ti-ignoredia si despretuesci si patri'a, si prin asta nepasare de caus'a nationale, ti-puni pre inimici in stare de a te sterpi de pe fati'a pamentului!

Si apoi intrebámu, óre cine are sè salve natiunea nóstra, de peirea ce i pregatescu strainii prin nepasarea nóstra, si in specie a fruntasiloru nostri? — Nu credemu sè fie cine-va, care sè nege, cá teneretulu, viitorulu

natiunei nóstre, n'ar fi celu chiamatu, singuru dela elu potendu sperá patri'a si peste totu caus'a nóstra nationale ceva pentru viitoriu. Deci reveniti-ve in ori, voi cei in retacire, voi de ia cari depinde viéti'a natiunei nóstre; si-liti-ve din resputeri a ve castigá sciintia despre productele in limb'a nóstra nationale si puneti-ve a le folosi, cáci in altu felu apoi ar trebú inca dóra cáte-va diecenie si limb'a nóstra munda si melodiosa mai cá nu vom mai audí-o prin pártile nóste, si atuncia óre nu ve va mustrá consciinti'a vóstra, carea ve admonedia tot de a un'a, sè nu treceti cu videra detorintiele vóstre fatia cu natiunea, resp. de limb'a vóstra!

In urma sperámu cá acestu reu se va delaturá incátu-va si prin intruducerea limbei romane ca limba de propunere in gimnasiulu din *Suceva*. Diet'a tieriei resolvi suplic'a Suceveniloru de asta primavera astu-feliu, cu inceputulu anului viitoriu sè se intruduca limba romana ca limba de propunere; restédia deci sanctiunarea majestatea pantru a fi pusa in prassa. Sè luámu deci aminte, fratiloru, si de aci nainte sè ni implenimu mai acuratu chiamarea de teneri romani!

L. Temistóra, maiu 1876.

Cu anima machnita vinu sè adaugu inca unu casu in cronic'a necasuriloru si nedreptatiriloru ce facu imbuibatii de stepanitori bietulu poporu romanu, datu pe manele loru asiatece.

La 24/5 a. c. fu alegerea de notariu in comun'a *Calacea*, in cerculu Vingei. Acésta comuna curatu romana scapandu de unu fostu belitoriu de slovacu, prin deschiderea concursului credea poporulu cá va poté ajunge sè scape de unele necasuri, cáci concursera la acestu postu si duoi Romani adeverati pe langa alti duoi stricati si unu serbu si alti nemti si magiari. In diu'a alegerii inse ajunse poporulu a-si vedé nimicite sperantiele prin portarea cea de pasia turcescu a judelui amministrativu *Takács*. Si éta cum:

In diu'a alegerii, presentandu-se dlu *Takács* la locul alegerii, comunicá poporului cá cine si cáti-su concurentii. Atunci unii dintre cei naimiti cu gurele mari si strigara cá vor pe cutarele, unu puiu de náparca, carele fu crescutu in cuiburile sierpiloru ce otrovescu poporulu nostru. Este acél'a fiulu fostulu parochu din Benceculu romanu, cu numele *Traianu Roibarovicu*, carele vr'o o cáti-va ani fu totu scrietoriu langa *Takács-pasi'a*.

Poporulu bunu inse sciindu ce portare a avutu tata-so, care mancandu prescur'a romanesca si pentru unu papricasiu ungurescu totu de a una fu in stare a vende drepturi romanesce, nu voi sè-lu aléga; dar dlu *Takács* vedindu cá prin alegere legale nu va poté reesi cu puiu de náparca, dupa strigatele celoru 4—5 ómeni slabi si venduti, l'au declaratu de alesu cu aclamatiune, desi poporulu protestá, aretandu cá i se calca dreptulu, de-ora-ce cei ce platescu pe notariu au de a-lu alege cu votulu majoritáti.

Vedindu *Takács-pasi'a* scomotulu mare, se puse in careta-si si o luá la senatos'a, remanendu bietulu poporu plinu de necasu si vedindu-si dreptulu calcatu in petiore.

Dupa aceea indata se incarcara cinci cara de ómeni si mersera la comitatu sè arete nedreptátirea; dar si de acolo venira fara succesu cátra casa. Mane-di dimineatia inse se pomenira unii fruntasi ai comunei cá suntu escortati la Vinga, unde dupa cum se aude, si dlu vice-comite au de facia in acea di.

Seracu poporu! Pe candu elu fu asiá necasitu, pe atunci cei ce i manca prescur'a romana se veseliau si petrecea de bucuria, pentru cá veritulu notariu este neamu cu pop'a betranu, apoi elu lu-va aperi de essecu-

*) Ei bine: nu acést'a a fost pururiá tóta poli-tica d-lui Babesiu si a acestei foi? — Red.

tiune, căci și asiá este în restanția de dare de pe sesiunea parohială cu vreo 300 fl., și mane-poimane, deca va mori, ne fiindu alta proprietate, o se vînda domni sesiunea parohială pe vreo 10 ani în arenda, și asiá va se patimesca fiitorul preotu, după cum se templa și acú în comun'a Csernegyház.

Eca unde ajungem în asta nefericită țiera. Desceptati-ve cei chemați!

Unu economu.

Fenlacu, L. Temesiora, marti. 1876.

Pre cătu de una parte în comun'a noastră ne bucurăm de o pace generală între romani și frații serbi, egali îndreptățiți în suferinție și necasuri, și pe terenu religioasă prin întiept'a conducere a pre' iubitului nostru parochu romanu, sub unu restimpu aprópe de trei ani am ajunsu la o linisce pre langa susținerea dreptului nostru national în scóla și biserica, garantatu din partea Venerabilei Consistoriu temesioru: pre atátu de alta parte suntem forte machniti și superati de portarea cea scandalósa și demoralisatória a preotului nostru serbescu, *Gavrilu Milosieviciu*, care prin betia continuă, în tóte dilele, necumatu de asta tóma face scandaluri preste scandaluri, blamandu clerulu, nepaciundu în totu felulu Antisti'a comunale și demoralisandu poporulu. Ba prin portarea sa ni face multa rusine si afora de comuna, precum mai asta vera în Aiadulu-nou naintea „Comisiunei,” denumita pentru esaminarea cascadei după venit, încátu erá se fie închisu, de nu se luá în consideratiune, că e de totu demoralisatu și ast'a pecatu i s'a prefacutu în datena.

Nu ne ierta înse bunacuvinti'a a aduce în publicitate multimea de scandaluri demoralisatorie, ci atingem numai că numitul preotu a ajunsu si pana acolo cu nerusinară și demoralisarea, încátu nu se sfiá a indemná pe unu parinte de familia „S. H.” se-i deé lui fi'ca se . . . promitiendu-i pentru aceea folosirea unei diumetati de sesiune parohiale, etc. etc!!

Noi romani, cari traimu în armonia cu frații serbi, pentru ca se nu devenim érași în discordia din caus'a portării demoralisatórie a amintitului preotu, și în interesulu morale alu poporului din comun'a noastră si din prejura prin ast'a atragemu deci atentiunea Venerabilei Consistoriu din Temesiora, asupra relei portări a parintelui demoralisatoriu *G. Milosieviciu*, și totu odata rogánu se-lu traga la respundere și se-lu pedepsesca pentru faptele sale demoralisatórie, punendu-lu într'o monastire spre espiarea peccatorulu măcar acú la tempulu betranetiilor.

Credem, că numai pe asta cale se vor poté încungiurá neplăcerile ce ar poté urmá din starea de astadi. Apoi avendu „firm'a convingere, că Ven. Consistoriu din Temesiora va luá în consideratiune asta rogare a noastră, mai spunem că tramitiendu la noi o comisiune investigatória, va aflá despre multe lucruri demoralisatorie ale numitului preotu.

De o camdata fie destulu atát'a, căci ni e și rusine a spune mai multe. Totu odata mai rogánu și onorabile redactiune dela „Zastava” se iée notiția de asta plansore a noastră, ca asiá mai usioru se vina la cunoșcinti'a Venerabilei Consistoriu din Temesiora. —

Mai multi poporeni.

Varietati.

* (Diaristic'a serbesca.) Noue Romani-loru ni place a dice, că stámu pe o trépta culturală cu frații serbi. Póte. Lar. dacă vomu compará diaristic'a noastră cu cea serbesca, apoi Dieu trebue se ne intristámu și rusimámu! În Ungaria unde vietuescu cam 3¹/₂ milión de Romani și nici 1 mil. întregu de Serbi, aparú 12 diarie romane în suma totale

de 328.214 esemplare, ér 9 diuarie serbe în 403.749 esemplare. Asiadara diaristic'a serba e cam de patru ori mai latita decâtu a noastră.

Deosebitu foile beletristice serbesci merita totu respectulu; căci ele, desi nu asiá de numeroase, dar ce privesce formatulu și cuprinsulu lor, apoi stau cam pe unu nivou cu cele mai bune foi beletristice germane. Asiá d. e. apare în Viena foia: „Serbadia” în formatu mare tocmai casi renunit'a foia germana de asemenea specialitate: „Über Land und Meer.” Ilustratiunile înca nu sunt mai pucinu elegante séu mai pucinu numeroase. Articlii sunt mai toti originali, biografii, novele, descrieri de orasie și ténuturi, etc. tóte mai vertosu de caracteru national, ceea-ce o face nespusu de interesante! De curundu a aparutu o a dóu'a foia beletristica ilustrata serbesca în Viena sub titlulu de „Serbska Zora,” sub redactiunea dlui Theodor Stefanovici, cavaleru de Vilovo. Esteriorulu acestei foi noue face impresiunea, încátu cu dreptulu unu diariu vienesu o numi „Eine illustrierte Zeitung im grossem Style.”

Ce óre poté fi caus'a, de la frații nostri serbi prosperédia diaristic'a, ér la noi nu? starea materiale mai buna a Serbiloru nu se pote afirmá; căci și între ei seracinea este forte numeroasă, anume în întregu Sirmiuulu, întreaga Croatia și Dalmatia. Dar numerulu inteligentiei serbe este proportionalminte cu multu mai mare decâtu la noi; înca și mai multu cumpenitoriu e spiritulu politicu la ei! Este chiar rusine pentru o familia serbesca culta, se nu aibe la casa măcar 2—3 foi nationali, deca nu tóte! Pre candu la noi ¹/₄ dintre familiile ce se dicu culte, peste totu anulu nici nu vedu foia romana! Unele foi serbesci tragu subventiuni din Serbia; pe candu la noi nu ni este cunoscutu ca de presente se se afle vr'o foia, carea se fie subventionata prin regimulu din Bucuresci. Societatea „Omladina,” ale cărei organe sunt „Zastava” și „Granicar,” se 'ntilege că lucră neobositu la latirea și susținerea diaristicei nationali serbesci; unde înse la noi ar poté se essiste vr'o societate politica, carea se stée și se lucre în nemedilocita coatingere cu poporulu, pentru latirea principiilor nationali, pentru desvoltarea diaristice, și pentru prepararea terenui pentru evenimentele mari ce ne astépta dóra pre mane!

Si éta aci caus'a, pentru ce de manuti'a de serbi, lumea are mai multu respectu, decâtu de multimea noastră. Si cu tóte acestea se susține pretotindeni, pona si în junimea noastră pecatós'a credintia desiarta, cumca cea mai buna politica natională pentru noi e, a ne acomodá în rabdare și tacere stepanitoriloru nostri, a profitá de grati'a acestor'a, a-ii indemná pre acesti'a se ne partinesca prin umilinti'a noastră!!!

* (Pentru adunarea generală a Asociațiunii trane,) ce se va téné la Sabiu în 6 aug. a. c. se facu dejá pregatirile de primire și serbare. Comitétulu insarcinatu cu arangiarea festivitáti e compusu din dñii: cons. gov. în pens. *E. Macellariu*, protop. *I. V. Rusu*, *Z. Boiu*, *Dr. A. Brote*, *Dr. I. Nemesiu*, *Dr. N. Olariu*, *I. Badila*, *P. Petrescu*, adv. *I. Popa*, *D. Comsi* a. *II. Muciu* și comerc. *G. Mateiu*. Sperámu că această adunare va esí forte numeroasă și solemnă. —

Publicatiuni tacsabili.

CONCURE:

În urmarea decisului Venerabilei Consistoriu aradanu de dlulu 4 Dec. 1875 nr. 2512, pentru parochi'a vacante din *Cacarau*, cu acare'i'a venit e imbinatu și salariulu invetiatorescu de acolo, — se escrie concursu pana la 20 Iuniu a. c. st. v. în carea dia va fi si alegerea.

Venitele sunt: folosirea de ¹/₄ pamentu, biru parohiale dela 60 case câte o mesura de cucurudiu sfarimatu, stolele indatinate, salariu invetiatorescu 87 fl. 50 cr., 10 sinice de bucate, 6 stangini de lemne pentru scóla, 1 mesura de fasóle și cartiru liberu cu gradina.

Recurintii au a tramite recurselu loru dlui protopresbiteru tractuale în Buteni (Butyjn com. Arad.)

Cacarau, la 2 iuniu 1876.

Comitétulu parochialu,

Cu scirea mea: *Constantinu Gurbanu*, mp., protopresbiteru.

2—3

Loculu de cura

pe

INSULE'A MARGARETEI,

în nemedilocita apropiare de capital'a Budapesta.

Temperatur'a fantaneloru artesice de 35° R. — Cade de porcelanu și de marmure, precum și separte în pétra, și cu aparate de dusie, — partie de parcu maretie, — 300 de odái proveđiute cu totu confortulu, — salonu de conversatiune, — gazete din țiera și straietate, — musica pre fie-care di.

Morburile intru cari ap'a Insulei Margaretei s'a folositu cu succesu favorabilu sunt:

Podagr'a, — reumele la inchiatiuri, de musculi și de nervi, — inflamările chronice de inchiatiuri și de pele, — contractiunile și întiepenirile după podagra, vatemári esterne și tifus; bólele chronice de pele; — dorerile ce provinu de la vatemári din afora séu de versatu; — plagele dorerose; — pétr'a din besica; — impedecările în menstruatune, etc. etc.

S'au folositu cu bunu succesu termele în intru, la morbulu catarului chronicu de stomacu, și de pantece. — Pe insula se afla spiceria. *Dr. Verzar* este mediculu ord.

Se concede scadiementu în pretiu — la abonamentu séu cumperare impreuna de bilete pentru bái și pentru vaporu.

Locuitoriloru pe insula li se facu favoruri atátu la bái, câtu și la vaporu. Comunicatiune cu capital'a în fie-care óre cu vaporulu. 6—6

Sesonulu de véra se 'ncepú la 15 maiu.

Comande pentru locuintie primesce

INSPECTORATULU

le pe Insul'a Margarete, p. ult. Buda-Vechia.